

Prnmljeno	21 -07- 2003
Broj	DO-K-7/98

Broj: K-8/03.

U IME REPUBLIKE HRVATSKE

PRESUDA

Županijski sud u Vukovaru u vijeću sastavljenom od, suca Ante Zeljka kao predsjednika vijeća, te suca Stjepana Margića i sudaca porotnika Vlade Krpana, Vedrane Dujić i Joze Geljića kao članova vijeća, sa zapisničarem Marinom Galović, u kaznenom predmetu protiv optuženog Branka Vujanovića iz Vukovara, zbog kaznenog djela iz članka 120. stavak 1. a u svezi s člankom 20. Osnovnog krivičnog zakona Republike Hrvatske, povodom optužnice Županijskog državnog odvjetništva u Vukovaru broj:DO-K-7/98 od 19. travnja 1999., nakon javno provedene i zaključene glavne rasprave, u prisustvu zamjenika županijskog državnog odvjetnika Vlatka Miljkovića, branitelja po službenoj dužnosti Šime Filipovića i svjedoka oštećene Ilonke Pardon, a u odsustvu optuženog Branka Vujanovića, dana 04. lipnja 2003. a objavljujući 05. lipnja 2003.,

presudio je

OPTUŽENI BRANKO VUJANOVIĆ sin
Stanka, rođen 15. kolovoza 1932. u mjestu
Klokoču kod Vojnića, prebiva u Vukovaru,
Nova ulica broj 81, nepoznatog boravišta,
umirovljenik, neosuđivan, ne vodi se drugi
kazneni postupak,

kriv je

što je,

dana 19. studenog 1991. oko 11.00 sati u Vukovaru, prilikom oružane agresije tzv. Jugoslavenske narodne armije i pridruženih paravojnih postrojbi, a nakon okupacije grada, protivno odredbi članka 3. Ženevske konvencije o zaštiti građanskih osoba u vrijeme rata od 12. kolovoza 1949., zajedno s drugim pripadnicima paravojnih postrojbi, u okolnostima kada su isti ubijali branitelje i građane zbog njihove nacionalne pripadnosti, u cilju da i civil Josip Pardon, koji se kretao u koloni zarobljenih civila, bude ubijen, pokazao na istog nepoznatom

pripadniku paravojnih postrojbi, koji se nalazio uz njega riječima «ovoga, ovoga, ovaj je iz Nijemaca», pa ga je nepoznati izveo iz kolone i nakon toga ubio,

***dakle**, kršeći pravila međunarodnog prava za vrijeme oružanog sukoba na opisani način sudjelovao u ubijanju civilnog stanovništva,*

***čime je počinio** , krivično djelo protiv čovječnosti i međunarodnog prava – ratni zločin protiv civilnog stanovništva, opisano i kažnjivo po članku 120. stavak 1. a u svezi s člankom 20. Osnovnog krivičnog zakona Republike Hrvatske,*

***uslijed toga se**, na osnovi članka 4., 31., 37. i 120. stavak 1. a u svezi s člankom 20. Osnovnog krivičnog zakona Republike Hrvatske,*

o s u đ u j e

*na kaznu zatvora u trajanju od **12 (dvanaest godina)** .*

Na temelju članka 138. stavak 2. Zakona o kaznenom postupku svjedok oštećena Pardon Ilonka upućuje se da imovinsko pravni zahtijev u cijelosti može ostvariti u parnici.

Na temelju članka 128. stavak 4. Zakona o kaznenom postupku optuženi Branko Vujanović u cijelosti se oslobađa nadoknađivanja troškova kaznenog postupka.

Obrazloženje

Županijsko državno odvjetništvo u Vukovaru (u nastavku: državno odvjetništvo), podiže dana 19. travnja 1999. optužnicu broj:DO-K-7/98., protiv optuženog Branka Vujanovića iz Vukovara, zbog osnovane sumnje da je počinio krivično djelo ratnog zločina protiv civilnog stanovništva iz članka 120. stavak 1. Osnovnog krivičnog zakona Republike Hrvatske (Narodne novine :31/93., 39/93., 108/95., 16/96 i 28/96. – u nastavku: OKZRH).

Dopisom od 13. svibnja 2003. optužnica je izmijenjena, optuženom Branku Vujanoviću stavljeno je na teret izvršenje kaznenog dijela iz članka 120. stavak 1. a u svezi s člankom 20. OKZRH, jer je najprije oko 08.00 sati iz grupe zarobljenih građana izdvojio civila Marka Kovačevića i odmah zatim ga ubio iz automatske puške, a zatim, jer je oko 11.00 sati u cilju da i civil Josip Pardon koji se kretao u koloni zarobljenih civila, bude ubijen pokazivao na istog nepoznatom pripadniku paravojnih postrojbi koji se nalazio uz njega «ovoga, ovoga, ovaj je iz Nijemaca», pa ga je nepoznati izveo iz kolone i nakon toga ubio.

Pri ovako izmijenjenoj optužnici državno odvjetništvo je ostalo i prilikom govora stranaka, predlažući da se optuženi Branko Vujanović proglasi krivim i osudi po zakonu.

Svjedok oštećena Ilonka Pardon potraživala je imovinsko pravni zahtjev.

Prema rješenju ovoga suda broj:Kv-67/99., od 26. svibnja 1999., optuženom Branku Vujanoviću suđeno je u odsustvu, jer nije dostupan državnim tijelima.

Ispitani su svjedok oštećena Ilonka Pardon, svjedok Tomislav Vrabec i svjedok Slavko Marušić, a uz suglasnost stranaka pročitani su iskazi svjedoka oštećenog Zlatka Kovačevića, svjedoka Andrije Huca, svjedoka Pave Sabljaka, svjedoka Mirjane Sabljak, svjedoka Mare Sluganović, svjedoka Mare Jurišić, svjedoka Vendelina Koha, svjedoka Stjepana Hartmana i svjedoka Marije Hostenac te nalaz i mišljenje sudsko medicinskog vještaka dr. Mladena Marcikića.

Pročitani su, pregledani i ukratko usmeno izloženi: izvod iz matične knjige umrlih za Josipa Pardona, potvrda Odjela za skrb hrvatske vojske, potvrda Ureda za obranu Vukovar, protokol za Josipa Pardona, preslike za Marka Kovačevića i preslike za Josipa Pardona.

SVJEDOK OŠTEĆENA ILONKA PARDON do kraja 1991. živjela je u Vukovaru u svojoj kući. Početkom agresije njen suprug pristupio je jedinicama za obranu i bio je raspoređen u dijelu grada gdje se nalazio Vatrogasni dom. Dva dana prije okupacije Vukovara, suprug nije hito ići u proboj, došao je do nje i njene majke razmišljajući o evakuaciji. 18. studenog 1991. oko 07,00 sati kretali su se sa drugim mještanima centrom grada Vukovara, dok su se sa strane nalazile naoružane osobe. Dok su se kretali, naišli su na optuženog Branka Vujanovića, prstom je pokazao u njenoga muža i rekao jednoj osobi sa bradom pored sebe "ovoga, ovoga, ovaj je iz Nijemaca". Suprug je izašao iz kolone i ostao stajati između optuženog Branka Vujanovića i tog čovjeka sa bradom. Svog supruga više nije vidjela. Njen suprug je dospio između optuženog Branka Vujanovića i tog čovjeka sa bradom samo naredbom optuženog Branka Vujanovića. Da ga nije izveo, njen suprug bi i danas bio živ. Nije vidjela da je optuženi Branko Vujanović pucao i ubio njenog supruga. Prokazivanje u takvim okolnostima značilo je da neće ostati živ.

SVJEDOK OŠTEĆENI ZLATKO KOVAČEVIĆ nema nikakvih saznanja o sudbini Josipa Pardona. Što se tiče ubojstva njegovoga oca od strane optuženog Branka Vujanovića, to je čuo iz pričanja drugih, ali mu se nikada nitko sa imenom i prezimenom nije obratio tko bi mogao potvrditi bilo što o ubojstvu.

SVJEDOK TOMISLAV VRABEC nema saznanja o sudbini Josipa Pardona, jer je on izdvojen iz kolone koja je centrom grada Vukovara prošla kasnije. Poznaje optuženog Branka Vujanovića, ali ne poznaje osobu koja je izdvojila Marka Kovačevića i ubila ga iz vatrenog oružja pred njegovim očima i očima drugih ljudi iz kolone. Naime, to je učinila osoba koja je bila visoka oko 182 cm, imala je bradu, na glavu je stavila šubaru sa kokardom, imao je obučenu kožnu jaknu i preko nje stavljena dva redenika od metaka, kao i maskirne hlače. *Ne poznaje*

SVJEDOK VENDELIN KOH također je bio među ljudima koji su se kretali centrom grada Vukovara. Prolazeći zapazio je Josipa Pardona koji je stajao jer su ga

izdvojili iz kolone. Na pitanje o čemu se radi, isti je doslovno odgovorio "odvojili me, ne znam što je". Ne poznaje optuženog Branka Vujanovića.

SVJEDOK MARA JURIŠIĆ okupaciju grada Vukovara dočekala je u naselju Olajnica. Dana 18. studenog 1991. kretala se u koloni civila kroz centar grada. Prepoznala je optuženog Branka Vujanovića odjevenog u četničku odoru koji je povikao "to je taj čovjek iz Nijemaca", pokazujući na Josipa Pardona, koji je odmah izdvojen i više se nikad nije vratio.

SVJEDOK MARA SLUGANOVIĆ dana 18. studenog 1991. uputila se sa skupinom civila centrom grada. U blizini ugostiteljskog objekta "Platana" čula je kada je optuženi Branko Vujanović rekao, pokazujući na Josipa Pardona, "njega, njega izvedi, on je iz Nijemaca". Njegova supruga Ilonka pokušala je otići s njim, ali su je vratili.

SVJEDOK ANDRIJA HUC zarobljen je nakon pada Vukovara u svojoj ulici i smješten u skladište Velepromet. Tu se zadržao oko četiri mjeseca. Radio je sve ono što su mu naredili. Njih šestero u grupi imali su zadatak da prihvaćaju leševe koji su kamionima dovoženi na staru ciglanu i zapovjednik je bio jedan pukovnik iz Beograda. Bio je prisutan kada je stiglo mrtvo tijelo Pardon Josipa. Poznaje ga od ranije. Kasnije na groblju u Vukovaru je vidio križ na kojem je pisalo Pardon Josip.

SVJEDOK PAVAO SABLJAK dana 18. studenog 1991. nakon skidanja odore Hrvatske vojske, obukao je civilno odijelo i također se uputio s kolonom koja se kretala centrom grada. Prolazeći, optuženi Branko Vujanović prstom ga je pozvao, ali ga nije prepoznao i vratio se u kolonu. Zatim je čuo kada je optuženi Branko Vujanović povikao "ovaj ti je iz Nijemaca", nakon čega je Josip Pardon izveden iz kolone i odveden do uništenog ugostiteljskog objekta "Platana". Dobro se sjeća da ga je izdvojio optuženi Branko Vujanović pokazavši ga rukom jednom bradatim četniku. Što se tiče Marka Kovačevića, osobno ništa nije vidio.

SVJEDOK SLAVKO MARUŠIĆ dana 18. studenog 1991. zajedno sa ostalim civilima kretao se centrom grada. Dolaskom do ugostiteljskog objekta "Platana", izdvajali su ljude, netko je povikao "ovaj ti je iz Nijemaca" pokazujući na Josipa Pardona. Nakon izvođenja, odveden je u nepoznato i ne zna što je bilo s njim.

SVJEDOK MIRJANA SABLJAK također je bila u koloni koja se kretala centrom grada kada je optuženi Branko Vujanović nekom bradatim četniku povikao "vadi ovoga, ovaj je iz Nijemaca", pritom pokazujući na Josipa Pardona. Odmah je izdvojen, a što se s njim kasnije dogodilo, ne zna.

SVJEDOK STJEPAN HARTMAN nije vidio Josipa Pardona kojeg su ranije izveli iz kolone i odveli. Svi su bili u strahu jer je smrt prijetila svakome od njih. Između četnika odjevenih u četničku odoru prepoznao je i naoružanog Branka Vujanovića, kojeg inače poznaje.

SVJEDOK Marija KOSTENAC kretala se kolonom prema centru grada. Cijelim putem izdvajani su ljudi iz kolone, ubijani i odvođeni u nepoznato. Bila je u strahu za svoje kćeri koje su u to vrijeme imale osamnaest godina. Vidjela je kada su

izdvojili Josipa Pardona koji se kretao sa svojom suprugom. Nije vidjela tko ga je ubio. U blizini je stajao optuženi Branko Vujanović.

SUDSKO MEDICINSKI VJEŠTAK dr. MLADEN MARČIĆ pregledao je svu dokumentaciju koja se odnosila na Josipa Pardona i Marka Kovačevića. Kod Josipa Pardona radilo se o tri prostrijelne rane kroz prsa i trbuh. Pojedinačno i zbimo teške su i po život opasne ozljede. Najmanja udaljenost iz koje je pucano mogla je biti oko 1,5 do 2 metra. Prema mjestu ulaznih strijelnih rana, a to je desna strana, može se zaključiti da se ona nalazi desno bočno prema onome tko je prema njemu pucao. Kod Marka Kovačevića nalazi da su na prednjoj strani prsa i to desno nastale dvije ozljede, nešto su veće nego tipične ulazne strijelne rane. Radi se o eksplozivnim ozljedama prednje strane prsnog koša, a mogle su nastati fragmentima, tzv. šrapnelima, koji se oslobađaju prilikom eksplozije granata, mina i drugih takvih sredstava, ali i od letećih fragmenata betona ili drugog građevinskog materijala. Početne rane na tijelu znaju izmijeniti svoj prvobitni oblik, deformirati se i izobličiti. Isto tako i projektili ispaljeni iz vatrenog oružja mogu biti deformirani prije nego što pogode tijelo. To je uzrok zbog čega strijelne rane znaju izgledati znatno veće i to može zbuniti liječnika. Budući da nije učinjena obdukcija u vrijeme kada je tijelo prvi puta pregledavano, već je napravljen samo vanjski pregled, opis povreda treba prihvatiti takav kakav jeste.

Iz protokola za Pardon Josipa proizilazi da su od ozljeda vidljive strijelne rane u predjelu abdomena i toraksa. Iz protokola za Marka Kovačevića proizilazi da su vidljive eksplozivne rane desne strane grudnog koša. I u jednom i u drugom protokolu nalaze se zapisnici o utvrđivanju identiteta leša, zapisnici o pronađenim leševima i fotodokumentacija.

Iz Prijave o smrti od 15. svibnja 1998. u rubrici datum smrti za Pardon Josipa naznačen je datum 18. studeni 1991. Iz Potvrde Uprave za obranu – Vukovar od 13. studenog 1996. kao datum i mjesto stradavanja naznačen je 10. prosinac 1991., te da je bio pripadnik 204. Vukovarske brigade od 01. rujna 1991. do 10. prosinca 1991.

Na završetku dokaznog postupka pročitao je izvod iz kaznene evidencije za optuženog Branka Vujanovića od 02. listopada 1997., prema kojem nije osuđivan.

Analizirajući i ocijenjujući izvedeni dokazni postupak utvrđeno je, da je optuženi Branko Vujanović kršeći pravila međunarodnog prava za vrijeme oružanog sukoba sudjelovao u ubijanju civilnog stanovništva.

Točnije, dana 19. studenog 1991., oko 11.00 sati u Vukovaru, nakon okupacije grada, zajedno s drugim pripadnicima paravojnih postrojbi u okolnostima kada su isti ubijali branitelje i građane zbog njihove nacionalne pripadnosti u cilju da i civil Josip Pardon, koji se kretao u koloni zarobljenih civila bude ubijen, pokazao na istog nepoznatom pripadniku paravojnih postrojbi koji se nalazio uz njega riječima «ovoga, ovoga, ovaj je iz Nijemaca», pa ga je nepoznati izveo iz kolone i nakon toga ubio.

Izgovorene riječi i okruženje u kojem se dogodilo izdvajanje, potvrdili su svjedok oštećena Ilonka Pardon, svjedok Mirjana Sabljak, svjedok Slavko Marušić,

svjedok Mara Sluganović i svjedok Mara Jurišić, za koje se može reći da su istiniti i vjerodostojni.

Nebitnih razlika ima u citiranju izgovorenih riječi od strane optuženog Branka Vujanovića, međutim, prihvaćene su riječi koje je optuženi Branko Vujanović izrekao prema iskazu svjedoka oštećene Pardon Ilonke. Radi se o njenom suprugu i za pretpostaviti je da ih je najbolje zapamtila.

Bez obzira na potvrdu Uprave za obranu - Vukovar od 13. studenog 1996., u kojoj su naznačeni datumi mjesta stradanja Josipa Pardona, uz naznaku da je bio pripadnik 204. Vukovarske brigade od 01. rujna 1991. do 10. prosinca 1991, nema dvojbe da je u trenutku izdvajanja iz kolone i u trenutku ubijanja bio civilna osoba. Njegova supruga svjedok oštećena Ilonka Pardon u svom iskazu je decidirano opisala, da je dva dana prije pada grada Vukovara napustio jedinicu, da je došao kod nje i njene majke gdje su bili sklonjeni, da je obukao civilnu odjeću i kritičnog trenutka se kretao u koloni civila.

Odlučujući kvalificirani prilog u smislu vlasti nad djelom, prilog ubojstvu Josipa Pardona dao je upravo optuženi Branko Vujanović. O njemu je ovisilo izvršenje djela. Izgovorene riječi «ovoga, ovoga, ovaj je iz Nijemaca», u datom okruženju (kretanje bespomoćnog stanovništva ulicama prema sabirnim mjestima, okruženost naoružanim pripadnicima jugoslavenske narodne armije i pridruženim paravojnim postrojbama, te ubojstva na licu mjesta), značile su izdvajanje i smrtnu presudu, nezaobilaznu likvidaciju. Tim riječima otkrio je nešto što je pridonijelo razotkrivanju Josipa Pardona, njegovog ukalupljavanja u krajnje pojednostavljene kriterije koga treba ubiti.

Upravo zbog rečenog, radnja optuženog Branka Vujanovića ne bi se mogla podvesti pod pomaganje, više je kvalitete, predstavlja odlučujući, kvalificirani prilog izvršenju krivičnog djela.

Nadalje, nitko od saslušanih svjedoka nije identificirao optuženog Branka Vujanovića kao osobu koja je izdvojila i ubila civila Marka Kovačevića. Svjedok oštećeni Zlatko Kovačević iz pričanja drugih saznao je da mu je navodno optuženi Branko Vujanović ubio oca, ali mu se nitko nikada nije obratio s konkretnom pričom što se stvarno dogodilo. Svjedok Tomislav Vrabec osobu koja je izvela Marka Kovačevića i ubila ga nije mogao dovesti u vezu s optuženim Brankom Vujanovićem. Uostalom, svjedok oštećena Ilonka Pardon opisala je optuženog Branka Vujanovića kritičnog dana slijedećim riječima »bio je obučen u vojničku uniformu, a na kapi je imao zvijezdu.....«, a svjedok Vrabec Tomislav čovjeka koji je ubio Marka Kovačevića riječima «po meni je bio viši od 182 centimetra koliko imama ja, na glavi je imao šubar s kokardom, imao je bradu, kožnu jaknu....».

Slijedom toga iz činjeničnog opisa izostavljen je dio koji se odnosi na civila Marka Kovačevića «pa je oko 08,00 sati iz grupe zarobljenih građana izdvojio civila Marka Kovačevića i odmah zatim ga ubio iz automatske puške».

Uslijed obrazloženog u radnjama optuženog Branka Vujanovića očigledno se stižu svi bitni elementi krivičnog djela iz članka 120. stavak 1. a u svezi s člankom

20. OKZRH-a. Nakon proglašavanja krivim, osuđen na kaznu zatvora u trajanju od 12 (dvanaest godina).

Kod odlučivanja o krivičnoj sankciji kod optuženog Branka Vujanovića cijenjena je kao olakotna okolnost samo činjenica da do sada nije osuđivan.

Upravo će se izrečenom kaznom zatvora u okviru opće svrhe izricanja krivičnih sankcija postići svrha kažnjavanja.

Svjedok oštećena Ilonka Pardon sa svojim imovinsko pravnim zahtijevom u cijelosti je upućena na parnicu.

Optuženi Branko Vujanović oslobođen je nadoknađivanja troškova kaznenog postupka.

U Vukovaru, 04. lipnja 2003.

ZAPISNIČAR
Marina Galović v.r

PREDSJEDNIK VIJEĆA
Ante Zeljko v.r.

POUKA O PRAVU NA ŽALBU:

Protiv ove presude u roku od 15 dana može se izjaviti žalba Vrhovnom sudu Republike Hrvatske i to putem ovoga suda u tri primjerka.

DOSTAVITI:

1. Opt. Branko Vujanović, oglasna ploča suda
2. ŽDO u Vukovaru, na broj Do-K-7/98.
3. Odvjetnik Šimo Filipović, Vukovar
4. Svjedok oštećena Ilonka Pardon, Vukovar, Naselje S. Markovića 33

Za točnost i pravku ovlašteni službenik

